

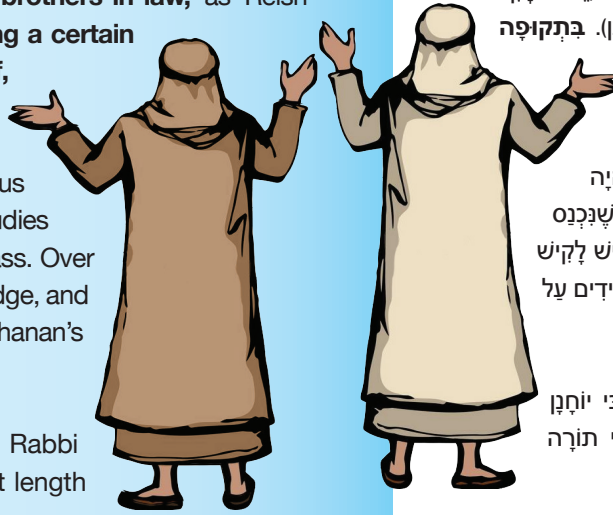
סדר נשים | מסכת גיטין ל"ג-ל"ט | שבת פרשת חוקת / פרשת קורח | כ"ט סיון תמוז תשפ"ג (18-24 יוני 2023)
Seder Nashim | Masechet Gittin 33-39 | Shabbat Parashat Chukat / Parashat Korach | 29 Sivan-5 Tammuz (June 18-24)

Daf 33: RABBI YOCHANAN AND REISH LAKISH

דף ל"ג: רבי יוחנן וריש לקיש

Reish Lakish and Rabbi Yochanan were brothers-in-law, as Reish Lakish married Rabbi Yochanan's sister. During a certain period of his life, Reish Lakish was a thief, and it was Rabbi Yochanan who returned him to the straight and narrow. Reish Lakish began to study the Torah with miraculous persistence until he was able to repeat his studies 40 times before entering Rabbi Yochanan's class. Over time, Reish Lakish expanded his Torah knowledge, and it was his responsibility for reviewing Rabbi Yochanan's words of Torah with his students.

For every *halakhah* Reish Lakish heard from Rabbi Yochanan, Reish Lakish debated with him at length and challenged him with 24 questions.

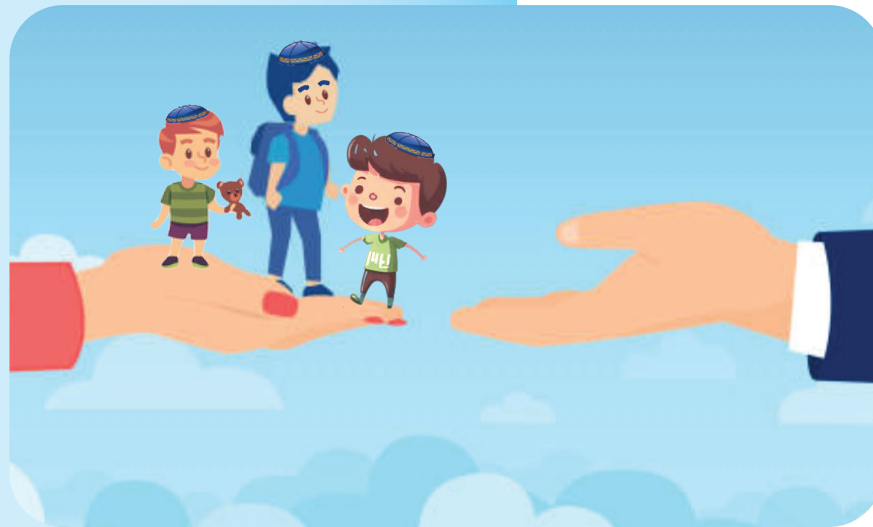
ריש לקיש ורבי יוחנן היו גיסים. (ריש לקיש נשא לאישה את אחותו של רבי יוחנן). בתקופה מסוימת בחייו היה ריש לקיש שודד, והיה זה רבי יוחנן שהחזירו למוטב. ריש לקיש החל ללמוד את התורה בהתמדה מופלאה, עד שהיה חוזר ארבעים פעמים על לימודו לפני שנגנס לשיעור של רבי יוחנן. עם הזמן גדל ריש לקיש בתורה, ותפקידו היה לחזור עם התלמידים על דברי התורה של רבי יוחנן.

על כל הלכה ששמע ריש לקיש מרבי יוחנן היה ריש לקיש מתפלפל עמו בדברי תורה ומקשה לו עשרים וארבע קושיות.

Daf 34: GUARDIAN FOR MINOR-AGED CHILDREN

דף ל"ד: אפוטרופוס לילדים קטנים

When a person passes away, their children inherit the money and property they left behind, as an inheritance which they divide between them. When the children are small, underaged, and do not know how to manage the property, the *beit din* (court) appoints an *apotropos* (steward/guardian) – a person responsible for managing the assets for them. The children cannot divide the inheritance between them because they are minors. However, the *apotropos* has the authority to divide the property between them and to decide which plot of land will go to one child, and which plot of land to another child, and so on. Hence, the *beit din* has the authority to appoint a person to divide the inherited property.

כאשר אדם נפטר לבית עולמו, ילדיו יורשים את הכסף ואת הנכסים שהוא השאיר אחריו, והם מחלקים ביניהם את הירושה. כאשר הילדים קטנים ואינם יודעים לנהל את הנכסים, בית דין ממנה אפוטרופוס - אדם שאחראי על הנכסים ומנהל אותם. אינם יכולים לחלק ביניהם את הירושה, כי הם ילדים, אך לאפוטרופוס יש זכות לחלק את הנכסים ביניהם, הקרקע הזו תלך לילד הזה, הקרקע הזו לילד הזה, וכן הלאה. לבית הדין יש, אפוא, סמכות למנות אדם לחלק את הנכסים.

Daf 39: LAWS REGARDING CANAANITE SLAVES

דף ל"ט: דיני עבדים כנענים

If a Jew acquires a non-Jew as a slave, that slave belonged to his master completely. The servant is immersed in a *mikvah* (ritual bath), then circumcised, and from that moment on the slave was required to observe all the *mitzvot* for which a woman is obligated. However, it was prohibited for that slave to marry a Jewess, rather, only a female Canaanite slave. **If the master wanted to free the slave, he must draft a release note for the slave, in which it was written that the master freed the slave from his enslavement. At that moment, the servant becomes a regular Jew, obliged to observe mitzvot like every Jew, and halakhically permitted to marry a Jewess.**

On this daf, the Talmud addresses the legal status of a Canaanite slave whose owner wanted to free him but who merely abandoned the slave rather than issue him a bill of emancipation. Is that slave freed? **According to Rabbi Yochanan the abandonment partially helps.** As he said: Once the slave is freed, he does not need to work anymore for the owner, but the slave still has no right to be a Jew until his master provides a get shichrur (release note).

יהודי שקנה נוכרי לעבד, העבד ש"ך לאדונו לגמרי. אחר כך העבד טובל ונימול ומאותו רגע הוא חיב בכל המצוות שאישה חיבת בהן. אף על פי כן אסור לו להתחתן עם יהודיה, אלא עם שפחה כנענית בלבד. אם האדון רוצה לשחרר את העבד הוא צריך לכתוב לו שטר שחרור שבו כתוב שהוא משחרר אותו מעבדותו. באותו רגע העבד נהיה יהודי רגיל, הוא חיב במצוות כמו כל יהודי ומותר לו להתחתן עם יהודיה.

בדף זה דן התלמוד בשאלה מה הדין אם האדון רצה לשחרר את עבדו, אף הוא לא כתב לו שטר שחרור אלא הוא הפקיר אותו. האם העבד משוחרר? לדעת רבי יוחנן ההפקיר עזר למחצה. כלומר: מרגע השחרור העבד אינו צריך לעבוד יותר עבור אדונו, אף עדיין אין דינו כיהודי עד שאדונו יתן לו גט שחרור.

D'VAR TORAH: PARASHAT CHUKAT

דבר תורה: פרשת חוקת

There are times when a teacher might get angry with their students despite them not doing anything wrong. The students respond to the teacher and say: "But, we didn't do anything." Then, the teacher replies to the student — "That is precisely the problem. You were doing nothing when there was a lot that could have been done." Perhaps, this is how it is possible to understand the matter of the sin of **"mei Meriva"** (waters of Meriva) for which Moshe was severely punished and did not enter *Eretz Yisrael*. All in all, Moshe hit the rock and, in the end, water also came out of it, so what was the cause of the great anger that came from God? God says to Moshe and Aaron: **"Because you did not trust Me enough to affirm My sanctity"** (*Bamidbar* 20:12). It is true that you did not commit a grave sin, nor did you rebel or hurt Me, but you could have done more. If you had talked to the rock instead of hitting it the name of Heaven would have been sanctified even more so. For the fact that they could have done more and did not — they were punished.

לפעמים המורה בבית הספר כועס על התלמידים כשהם לא עושים שום דבר. התלמידים משיבים למורה ואומרים לו: "אבל לא עשיתי כלום", ואז המורה משיב לתלמיד - שזו בדיוק הבעיה, שהוא לא עושה כלום בזמן שהוא יכול היה לעשות הרבה. כה, אולי, נתן להבין את ענינו של חטא "מי מריבה", עליו נענש משה רבנו בענש חמור ולא נכנס לארץ. משה "בסך הכל" הכה בסלע ובסוף גם יצאו ממנו מים, אז על מה הקצף הגדול שבא מאת ה' הקב"ה אומר למשה ואהרן: "יען לא האמנתם בי להקדישני". זה נכון שלא עשיתם חטא חמור, ולא מרדתם או פגעתם בי, אבל הייתם יכולים יותר. לו הייתם מדברים אל הסלע במקום להכות בו - שם שמם היה מתקדש אפילו עוד יותר, ועל כך שיקלו לעשות יותר ולא עשו - הם נענשו.

Daf 37: THE MITZVAH OF DEBT CANCELLATION

In accordance with the *mitzvah* of *shemittat kesafim*, any loan still not repaid by the end of the *shemittah* year is canceled. The lender is prohibited from collecting that debt from the borrower. **However, in such a case, what should the lender do if the borrower comes and says: "I would like to repay you the debt that was canceled in the *shemittah* year"? In such a case, the lender should tell the borrower: "Heaven forbid. I forsake the debt, and you do not have to pay it." **However, in such a case, if the borrower insists on giving the lender a gift in the amount of the loan, the lender may accept that gift.****

דף ל"ז: מצות שמיטת כספים

מצות שמיטת כספים אומרת שמי שחייבים לו כסף והלווה לא פרע את הכסף עד סוף שנת השמיטה - החוב נשטם ואסור לו לגבות חוב זה מן הלווה. אולם במקרה כזה מה צריך לעשות המלווה, אם הלווה בא ואומר לו: ברצוני לשלם לך את החוב שנשטם בשנת השמיטה? במקרה כזה המלווה צריך לומר לו: חלילה, אני מותר לך על החוב ואינך צריך לשלמו. אולם במקרה כזה אם בכל זאת הלווה מתעקש לתת למלווה מתנה כסכום ההלוואה, המלווה רשאי לקבל את המתנה.

Daf 38: TO DELIGHT IN SHABBAT

There is a special *mitzvah* to enjoy *Shabbat* and to have respect for it. Therefore, on *erev Shabbat*, we wear nice clothes to honor *Shabbat*, and during *Shabbat*, we eat delicious food to enjoy the holiday.

Out of respect for *Shabbat*, large feasts are not held on *erev Shabbat*, to avoid the possibility of no longer being hungry once *Shabbat* arrives and being unable to enjoy its delicacies. It is a show of dishonor to enter into *Shabbat* already satiated.

דף ל"ח: לענג את השבת

קיימת מצוה מיוחדת לענג את השבת ולכבד את השבת. לכן מתרחצים בערב שבת לכבוד השבת, לובשים בגדים נאים לכבוד השבת, ובמהלך השבת אוכלים מאכלים ערבים כדי לענג את השבת.

מפני כבוד השבת ביום שישי אין לערוך סעודה גדולה מדי, כי בשבת כבר לא יהיו רעבים כל כך ולא יוכלו להתענג על מאכלי השבת ואין זה מכבוד השבת להיכנס אליה שבעים.

Daf 35: A FALSE OATH

Once, there was a woman with whom a man deposited a dinar coin for safekeeping. The woman took the dinar and put it in a flour jar. Some time passed, and the woman wanted to bake. She took the jar, spilled the flour on the table, and kneaded it into dough. Where was the coin? It was in the flour! She hadn't paid attention to it. **The woman put the dough in the oven, baked it into bread, and then she gave the bread with the coin in it to a needy person.** Of course, she did not know that the coin was inside the bread.

When the owner of the dinar came to ask for it back, the woman told him: I don't know where the dinar is. I vow to you that I did not benefit from it, and if I did benefit may one of my children die. The woman was completely confident she had not benefitted from the dinar. **Regarding this case, the Talmud states that the woman had vowed a *shevuat sheker* (false oath)** because in fact she had benefitted from the dinar because it took up space inside the bread, and that saved her the amount of flour the dinar displaced. In the end, one of the woman's children did die, because of the severity of uttering a *shevuat sheker* — even though this was an unintentional *shevuat sheker*.

דף ל"ה: שבועת שקר

מעשה באישה שאיש אחד הפקיד אצלה מטבע דינר, כְּדִי שֶׁתִּשְׁמֹר לוֹ עַל הַדִּינָר. נָטְלָה הָאִשָּׁה אֶת הַדִּינָר וְהִנְחִתוּ לְמִשְׁמֶרֶת בְּתוֹךְ כֶּדֶם. חִלְפָה תְּקוּפָה, הָאִשָּׁה רָצְתָה לְאַפּוֹת, נָטְלָה אֶת הַכֶּדֶם, שִׁפְכָה אֶת הַקֶּמַח עַל הַשֻּׁלְחָן וְלָשָׁה מִמֶּנּוּ בָצֵק. הֵיכָן הָיָה הַמִּטְבֵּעַ? בְּתוֹךְ הַקֶּמַח! הִיא לֹא שָׁמָּה לֵב אֲלֵיו. הַכְּנִיסָה הָאִשָּׁה אֶת הַבָּצֵק לְתֵנּוּר, אֶפְתָּה מִמֶּנּוּ לֶחֶם, וְאַחֵר כֶּךָ הִיא נִתְּנָה לְעֵנִי אֶת הַלֶּחֶם וְהַמִּטְבֵּעַ בְּתוֹכוֹ. הִיא כְּמוֹכָן לֹא יָדְעָה שֶׁהַמִּטְבֵּעַ בְּתוֹךְ הַלֶּחֶם.

כְּשָׁבָא בַעַל הַדִּינָר לְבַקֵּשׁוֹ, אָמְרָה לוֹ הָאִשָּׁה: אֵינִי יוֹדַעַת הֵיכָן הוּא. אֲנִי נִשְׁבַּעַת לָךְ שֶׁלֹּא נִהְיִיתִי מִמֶּנּוּ, וְאִם נִהְיִיתִי - יָמוּת אֶחָד מִיַּלְדֵי. כֹּל כֶּךָ הִיְתָה בְּטוּחָה שֶׁלֹּא נִהְיִתָּה מִן הַדִּינָר. עַל הַמַּקְרָה הַזֶּה אוֹמֵר הַתְּלֻמוֹד שֶׁהִיְתָה זוֹ שְׁבוּעַת שֶׁקֶר, כִּי לְמַעֲשֵׂה הִיא כֵּן נִהְיִתָּה מִהַדִּינָר, כִּי הוּא תַפְס מְקוּם בְּלֶחֶם וְהִיא חִסְקָה אֶת כְּמוֹת הַקֶּמַח שֶׁתַּפְס הַדִּינָר. בְּסוּפוֹ שֶׁל דָּבָר מֵת אֶחָד מִיַּלְדֵיהָ, בְּגִלְל חוֹמְרָתָה שֶׁל שְׁבוּעַת שֶׁקֶר, אֶפִּילּוֹ שֶׁזוֹ הִיְתָה שְׁבוּעָה בְּשׂוּגָה.

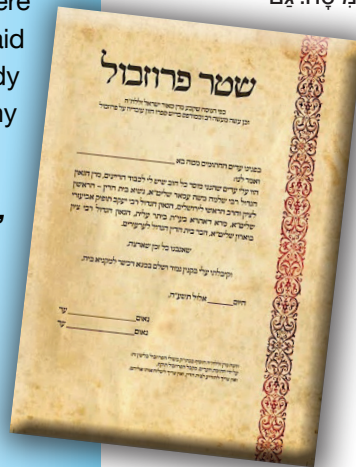
Daf 36: PROZBUL AND CANCELLATION OF DEBTS

During the *shemittah* (sabbatical) year there is also a *mitzvah* of "*shemitat kesafim*" (cancellation of debts). The meaning of this *mitzvah* is that a person who is owed money and the borrower did not repay the money by the end of the *shemittah* year — that debt was canceled, and it was prohibited to collect this debt from the borrower. Hillel the Elder saw a developing situation in which some wealthy people were losing their riches. They lent money to the needy who never repaid the debts because the *shemittah* year had already passed. The needy also suffered from this state of affairs because, as a result, the wealthy would no longer agree to lend money to them.

What did Hillel do? He established a regulation called "Prozbul." The Prozbul was a promissory note in which the lender writes that he is transferring his debts to the local *beit din* (court), which has the authority to collect his debts from the borrower. An obligation to the court is not canceled by the *shemittah* year and, therefore, the debt of the borrower does not expire.

דף ל"ו: פְּרוֹזְבוּל וְשְׁמִיטַת כֶּסָפִים

בְּשָׁנַת הַשְּׁמִיטָה יֵשׁ גַּם מִצְוֹת "שְׁמִיטַת כֶּסָפִים". מִשְׁמַעֲתָהּ שֶׁל מִצְוָה זוֹ הִיא שְׁמִי שְׁחִיבִים לוֹ כֶּסֶף וְהַלוּנָה לֹא פָרַע אֶת הַכֶּסֶף עַד סוֹף שְׁנַת הַשְּׁמִיטָה - הַחֹב נִשְׁמָט וְאִסוּר לוֹ לְגַבּוֹת חֹב זֶה מִן הַלוּנָה. הַלֵּל הִזְקֵן רָאָה שְׁנוֹצֵר מִצָּב בּו חֶלֶק מִהַעֲשִׂירִים הַפְּסִידִי אֶת כֶּסֶפָם, כִּי הֵם הָלוּ כֶּסֶף לְעֵנִיִּים, וְלַפְעָמִים הַעֲנִיִּים לֹא הִחְזִירוּ אֶת הַחֹב לְעוֹלָם, כִּי כָּבֵד עֲבָרָה שְׁנַת הַשְּׁמִיטָה. גַּם הַעֲנִיִּים סָבְלוּ מִכָּה, מִפְּנֵי שֶׁהַעֲשִׂירִים לֹא הִסְכִּימוּ לְהַלוּת לָהֶם.

מָה עָשָׂה הַלֵּל? תִּיקַן תִּקְנָה שְׁנִקְרָאת "פְּרוֹזְבוּל". פְּרוֹזְבוּל הוּא שֶׁטֶר שֶׁבּוּ הַמַּלְוֶה כּוֹתֵב שֶׁהוּא מוֹסֵר אֶת חוֹבוֹתָיו לְבֵית דִּין שְׁלוֹ יֵשׁ אֶת הַזְכוּת לְגַבּוֹת אֶת חוֹבוֹתָיו מִן הַלוּנָה. חֹב שֶׁל בֵּית דִּין אֵינוֹ נִשְׁמָט בְּשָׁנַת הַשְּׁמִיטָה וְלִכֵּן הַחֹב שֶׁל הַלוּנָה אֵינוֹ פּוֹקֵעַ.